

Є.Ю. Гнатченко, С.Ю. Юр'єва, Н.О. Волгіна

Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Україна

УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА НА МАКРОРІВНІ

В статті наведено елементи та способи державного управління інноваційними процесами та підтримки інноваційного підприємництва, виявлені загальноекономічні наслідки інноваційної політики та підтримки. Розглянуто класифікацію фінансування інноваційних підприємств, переваги та недоліки окремих видів фінансування. Запропоновано альтернативні види позикового фінансування інноваційних проектів.

Ключові слова: підприємництво, інновації, фінансування, позика, грант, мале та середнє підприємництво (МСП), проект.

Постановка проблеми

В умовах сучасних економічних реалій, коли національні економіки прагнуть досягти зростання та подолати глобальну економічну та фінансову кризу, особлива увага приділяється інноваційному підприємництву, через те, що це може відігравати значну роль у внеску в економічне зростання, створенні робочих місць та підвищення рівня життя, а також вирішити важливі соціальні проблеми.

В даний час на ринку існує величезна конкуренція, в якій виживають тільки найсильніші підприємства. Саме інноваційно-орієнтоване підприємство зможе вижити в цій боротьбі. Інновації допомагають вийти на нові ринки, задовольнити зростаючі потреби покупців.

Аналіз останніх досліджень і публікацій

Вагомий науковий внесок щодо проблем інноваційного підприємництва зробили такі вчені: Зянько В.В., Івченкова О.Ю., Кадакоєва Г.В. [1–3]. Організація з економічного співробітництва та розвитку (OCDE) накопичила багато статистичної та практичної інформації щодо інноваційного підприємництва в світі та є джерелом для аналізу міжнародного досвіду та досягнутих результатів [4–10].

Виклад основного матеріалу

Розрізняють дві основні моделі інноваційних процесів:

Модель «технологічного поштовху» розглядає інноваційні процеси як ті, що починаються з наукового відкриття та технічних/технологічних винаходів. Наукові розробки призводять до технологічного розвитку фірм, виробництва, а згодом їхньої комерціалізації та розповсюдженню на ринку.

Модель «ринкового тяжіння» розглядає інноваційні процеси як такі, що починаються з пошуку

ринкових можливостей. В цій моделі після пошуку ринкових можливостей починається розробка, виробництво та комерціалізація.

Модель «технологічного поштовху» актуальна для наукомістких галузей, для яких важливими є нових або радикальних винаходів (фармацевтична, хімічна промисловості тощо). Ці галузі за звичай проводять внутрішні великі науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР), або спонсорують її в університетах, державних чи приватних дослідницьких організаціях. Для інших галузей, які спрямовані на ринковий попит, що постійно змінюється, наприклад, комп'ютерні системи, телекомунікації, автомобілебудування, машинобудування, характерним є поступові інновації. Вони, за звичай, інтегруються у вже існуючі продукти та послуги [5].

В цілому, інноваційний процес може проявлятися у різних формах: фірми можуть покладатися виключно на внутрішні ресурси та можливості, придбавати зовнішні знання (наприклад, у формі ліцензування), виводити НДДКР на зовнішній ринок.

Інноваційний процес залежить від багатьох факторів серед яких:

- тип інновації: продуктові інновації, процесні, організаційні, маркетингові;
- джерело інновації: технологічна, нетехнологічна;
- характеристика підприємства;
- зовнішнє оточення.

Розвиток інноваційного підприємництва може внести значний вклад у поліпшення загальних соціально-економічних показників на макрорівні.

Економічне зростання та зайнятість. Моделі макроекономічного зростання розглядають накопичення знань та технічний прогрес як майже єдиний шлях довготермінового розвитку. Інновації часто пов'язані зі створенням нових підприємств, які створюють пропозицію та надають нові робочі місця. В той же час, інновації можуть призвести до

закриття фірм та скорочення робочих місць, якщо їхня продукція або послуги застарівають та заміщуються більш конкурентоздатними пропозиціями.

Екологічні проблеми. Інновації можуть сприяти вирішенню екологічних проблем, таких як зміни клімату, викиди парникових газів, підтримку біорізномаяття за рахунок впровадження технологічних винаходів та нетехнологічних інновацій. Нетехнологічні, зокрема, організаційні інновації, необхідні для забезпечення ефективності технологічних інновацій.

Соціальні виклики. Інновації можуть полегшити соціальні проблеми, такі як проблеми зі здоров'ям та демографічні питання, а також соціальна ізоляція та нерівність. Наприклад, інновації можуть допомогти людям похилого віку довше залишатися здоровими та активними, протидіяти зниженню фізичних можливостей, що стає очевидним із віком. Окрім цього, соціальні вигоди виникають за рахунок створення можливостей працевлаштування та вирішення конкретних проблем, з якими стикаються групи з низьким доходом.

Конкретний внесок інноваційного підприємництва у вирішення соціально-економічних питань полягає у формалізації неформального економічного сектора. Створення та розвиток інноваційних підприємств може призвести до скорочення неформального сектора декількома способами. По-перше, нові інноваційні підприємства навряд чи будуть вести діяльність в неформальній економіці, оскільки матимуть більш високий прибуток від роботи в офіційній економіці. По-друге, вони надають можливість для працевлаштування, що спонукає людей та підприємства переходити з неформального сектора у формальний.

Для розвитку інноваційного підприємництва в цілому особливо важливими є наступні питання, що пов'язані з впровадженням відповідної державної політики, яка полягає в наступному:

1) надання підприємцям доступу до знань, що генеруються університетами;

- стимулювання університетів та дослідницьких організацій до співпраці з комерційними структурами з приводу розповсюдження дослідницьких напрацювань;

- створення законодавчого та адміністративного підґрунтя для комерціалізації доробок дослідницьких організацій та університетів;

- посилення зв'язку бізнесу та закладів освіти та науки через створення інституціональних та посередницьких установ (центри трансферу технологій та ін.);

2) стимулювання інноваційного бізнесу до залучення до технологічної співпраці між підприємствами на рівні постачальників, конкурентів, корпоративних клієнтів та інших контрагентів;

- фінансова та нематеріальна підтримка технологічного співробітництва на регіональному рівні;

- підвищення рівня інформованості про вигідність співробітництва;

- залучення широкого кола учасників для просування технологій у промислове виробництво;

3) заохочення підприємців до інвестицій в інновації;

- політика державної підтримки для інноваційних підприємств;

4) створення відповідної нормативної бази для підтримки ефективного розповсюдження інформації та розвитку інформаційно-комунікаційної інфраструктури:

- розвиток навичок користування інформаційно-комунікаційними мережами через політику цифрової грамотності, надання фірмам засобів для можливості доступу до інформаційно-комунікаційних мереж;

- інвестування в розвиток сучасних високопродуктивних мереж як в межах країни, так і на основах міжнародної співпраці.

Стратегічне втручання державних інститутів для забезпечення інформаційної підтримки є важливим з декількох причин. По-перше, відсутність необхідних координаційних дій призводить до зниження ефективності інвестицій та недосягнення запланованої норми дохідності. Державні інвестиції в інформаційну інфраструктуру з високою долею вірогідності призведуть до підвищення продуктивності та росту добробуту. По-друге, за участі державних структур відбувається запобігання таких ризиків, як відсутність передачі та обміну інформації (підтримка університетів, технопарків, бізнес-інкубаторів та ін.), відсутність кооперації дослідницьких установ з бізнесом, врахування можливостей фірм із впровадженням досягнутих розробок, відсутність захисту інтелектуальної власності, яка призводить до ненавмисного витоку інформації під час технологічного співробітництва між підприємствами. Всього цього можна уникнути при достатньому рівні державної координації та підтримки.

В контексті розвитку інноваційного підприємництва державна підтримка може надаватися в наступному вигляді:

1) надання доступу для стартапів до винаходів та технологій, що розроблені у закладах освіти та науки, наприклад, пропозиція неліцензованих патентів підприємцям за заниженою вартістю;

2) стимулювання підприємницької діяльності для винахідників для створення нових підприємств. Наприклад, надання викладачам відпустки зі збереженням робочого місця для комерціалізації наукових ідей;

3) надання підтримки окремим університетським підрозділам для подолання розриву між

технологічним винаходом та комерційними інноваціями. Така підтримка може бути як фінансовою (маркетингові дослідження, передексплуатаційні дослідження технологічної та комерційної життєздатності новаторських ідей, доступ до програм фінансування), або нематеріальною (надання доступу до університетської інфраструктури та послугам;

4) цільова грантова підтримка прогресивних підприємств;

5) сприяння міжнародному співробітництву та обміну для набуття досвіду технологічної модернізації.

Державна політика, політичний устрій та регуляторна система, що впливає на роботу бізнесу в цілому, також може впливати на розвиток інноваційних компаній. Вони, зокрема, стикаються насамперед з адміністративними обмеженнями щодо виходу на ринок та подальшому зростанні. Спрощена система реєстрації нових підприємств може заохочувати інноваційне підприємництво, зменшуючи бар'єри виходу на ринок. Тривалі та вартісні процедури реєстрації підприємств вилучають людські та фінансові ресурси з процесу ділової активності саме в той час, коли починаюче підприємство є найбільш вразливим. Обтяжуючі процедури реєстрації підприємств можуть також спонукати підприємців до ведення господарської діяльності в тіньовому секторі, особливо це стосується країн з економіками, що розвиваються. Як наслідок, підприємці залишаються беззахисними перед шахрайствами, що гальмують їхнє ділове розширення [6].

Яку ж допомогу може здійснити держава в законодавчому полі для сприяння розвитку інноваційних компаній?

По-перше, це регулювання законодавства щодо банкрутства підприємств. Держава повинна запобігати передчасній ліквідації стабільних підприємств, захищати права кредиторів, зменшувати присутність на ринку неприбуткових компаній, не створювати штучних перешкод для інноваційних підприємств. Законодавче регулювання процедур банкрутства визначається набором норм та регулюючих положень щодо приватних підприємців та юридичних осіб, що опинилися в ситуації неплатоспроможності, фінансової кризи та ліквідації.

По-друге, зменшення адміністративних перешкод для інноваційних компаній та послідовне регулювання ринку. Так зване «право виходу на ринок» ґрунтується на системі «бюрократичних» норм та правил та фінансових вимогах до старту підприємства.

По-третє, регулювання товарних ринків для підтримки конкурентоздатності інноваційних підприємств. Регулювання товарних ринків передбачає встановлення норм та правил, що сприяють або, навпаки, перешкоджають вільній конкуренції в тих

галузях товарного ринку, де конкуренція є життєздатною.

Четверте, законодавче регулювання прав на інтелектуальну власність. Системи інтелектуальної власності необхідно посилювати для сприяння розповсюдження знань для інноваційного підприємництва.

Неефективна, занадто обтяжена дозвоільними процедурами система входження та просування на ринок, а також невідповідне законодавство щодо банкрутства, можуть створити бар'єри для інновацій, перешкоди потоку дослідницьких знань та технологій, що, в результаті, значно зменшить ефективність науково-дослідницьких досягнень та інноваційних зусиль.

Інноваційна політика, що базується на стандартах на продукцію та регулюючих положеннях, може застосовуватися для стимулювання інновацій в галузях, де є високі вимоги до соціальних стандартів (наприклад, охорона здоров'я, охорона довкілля та ін.).

Досягнення адміністративного спрощення та оптимізація процесів реєстрації (наприклад, оптимізація інформаційних операцій, що вимагаються державними органами, створення «єдиного вікна» та центрів надання послуг).

Використання інформаційно-комунікаційних технологій для подальшого спрощення адміністративних труднощів (наприклад, веб-портали, універсальні онлайн реєстратори та консультації підприємців, щоб найкраще дотриматися нормативних вимог).

Інтегрування та координація спрощення реєстрації з іншими операціями в галузі реформи нормативного регулювання [6].

Вимірювання результатів діяльності інноваційних підприємств має вагоме значення для провадження державної підтримки інноваційного підприємництва, оскільки воно дозволяє:

оцінити внесок інноваційного підприємництва у досягнення соціально-економічних результатів;

розуміти ключові результати та перепони на шляху їх досягнення, щоб використати ці знання під час розробки ефективної інноваційної політики;

оцінювати ефективність різних підходів в державній підтримці з метою її адаптації та розробки нових елементів політики;

підвищувати громадську відповідальність за інноваційну політику.

Доступ до фінансування є вирішальним чинником створення, виживання та зростання інноваційних підприємств. Відсутність фінансування не дозволяє новим підприємствам інвестувати в інноваційні проекти, підвищувати продуктивність на підприємстві, фінансувати їхнє зростання та потребу в

оборотному капіталі та задовольняти ринковий попит.

Дослідження підтверджують актуальність доступу до фінансування як ключового фактору, що визначає підприємництво, та виявляють нестачу фінансування для нових та малих фірм, що беруть участь в інноваційних проєктах на початкових етапах інновацій, особливо на ринку капіталу з високим ризиком.

На різних етапах розвитку бізнесу актуальними є різні види фінансування. На початкових етапах розвитку інноваційних проєктів успішні підприємства малого та середнього бізнесу (МСП), які орієнтовані на високі технології, можуть отримати фінансування від основного виду діяльності, від підприємств-партнерів, сім'ї, друзів. На початкових етапах самофінансування є особливо важливим, оскільки інноваційні підприємці не можуть подолати інформаційний бар'єр і тому нечасто знаходять кредиторів та інвесторів навіть для потенційно прибуткових проєктів. На наступних етапах фінансування може бути доповнене вкладенням початкового капіталу від неформальних приватних інвесторів (бізнес-ангели), від спеціалізованих фондів та венчурного фінансування. На стадії розширення МСП зазвичай потребують зростання капіталу на НДДКР та розширення маркетингової та збутової діяльності у розмірі капіталу, який може бути доступним з інших джерел, наприклад через первинне розміщення цінних паперів на фондовому ринку.

Інноваційні МСП потребують розробки державної підтримки щодо фінансування через наступні причини [7]:

1. Інвестиції у підприємницьку та інноваційну діяльність обмежені ліквідністю через об'єктивні недоліки ринку капіталу, через які найбільш страждають саме малі та нові підприємства. Складнощі, з якими стикаються інноваційні підприємства впливають із декількох джерел: за звичай у них відсутня кредитна історія та кредитні забезпечення; вони втягнуті в інноваційні процеси, результати яких невізначені; вони мають справу із суспільним благом (знання), окупність якого непередбачувана; мають власні активи, зокрема нематеріальні, які важко піддаються вимірюванню. Чим більш молоде та мале підприємство, тим більш непрозорою буде інформація про ефективність його бізнесу та фінансову стійкість.

2. Недостатньо розвинені фінансові ринки є ще одним системним недоліком, що впливає на доступ до фінансів для інноваційних підприємств. Вирішити цю проблему можна тільки шляхом скоординованих зусиль, наприклад, підтримкою створення фінансових ринків та інституцій, на яких буде забезпечений доступ до фінансів для молодих та інноваційних підприємств.

В якості підтримки інноваційному підприємству держава може запропонувати наступні кроки:

1. Фінансування за рахунок позикових коштів:

- гарантування частини збитків, спричинених потенційним банкрутством позичальника (наприклад, програма взаємних кредитних гарантій). Гарантуючи покриття частини збитків, держава стимулює фінансові установи займатися кредитуванням МСП. За звичай, у програмі кредитних гарантій приймає участь три сторони – позичальник, банк та державний орган, що надає гарантію.

- пропозиція кредитного посередництва компаніям у випадку відмови від кредитування. Кредитне посередництво полягає у тому, що уряд призначає посередників, щоб допомогти МСП подолати відмову у кредитах. Шляхом обговорення, обміну інформацією, допомоги у розробці бізнес-планів та іншими методами кредитні посередники ліквідують інформаційний розрив між підприємцями та кредитними установами. Цей інструмент державної підтримки було успішно реалізовано у Франції, Бельгії, Італії [8].

- пряме субсидіювання кредитів (за участі національних банків розвитку);

- підтримка альтернативних видів позикового фінансування, наприклад субординовані займи, та ті, що конвертуються (шляхом податкових стимулів для кредиторів та часткового покриття збитків у разі банкрутства).

Для інноваційних підприємців актуальними є альтернативні види позик, такі як субординовані та конвертовані, що входять до типу фінансування, що знаходиться між позиковим та дольовим фінансуванням. Конвертовані позики дають кредиторам змогу перетворити кредит на пайову (часткову) участь в компанії, а субординовані кредити є формами кредитування з низьким пріоритетом (у порівнянні з, наприклад, заставними позиками); у випадку банкрутства вони погашаються після пріоритетних позик, тому є більш ризиковими, але надаються під вищі позикові ставки.

2. Венчурний капітал:

- створення державних фондів, які напряму інвестують кошти до фірм-початківців;

- створення державних так званих «фондів фондів», що інвестують у приватні фірми венчурного капіталу;

- сприяння фондам соінвестування, які поєднують державні кошти з приватними інвестиціями.

3. Бізнес-ангели:

- надання податкових пільг приватним особам, які займаються певними типами інвестування та інвестують у певний тип підприємств;

- підтримка асоціацій, мереж та громадських організацій бізнес-ангелів;

- освітня підтримка, що має на меті перетворити зацікавленого інвестора в успішного бізнес-ангела;

- розвиток фондів спільного фінансування.

4. Приватні джерела фінансування:

- встановлення рамкових умов для нових джерел, таких як краудфандинг;

- встановлення прозорих правил та процедур банкрутства, покликаних стимулювати інвестиції МСП в інноваційний бізнес.

5. Інші види фінансування. Такі різноманітні джерела, як гранти та займи від урядів та міжнародних фінансових організацій можуть стати важливими ресурсами для інноваційних підприємств. Гранти та субсидії відіграють значну роль у розвитку інноваційних фірм, особливо на початкових етапах та можуть допомогти компаніям отримати позикові кошти разом з фінансуванням від венчурного капіталу та бізнес-ангелів. Вони допомагають заповнити прогалину у фінансуванні інноваційних підприємств, які не можуть отримати кошти з офіційної фінансової системи.

Гранти та субсидії дозволяють фірмам здійснювати проекти НДДКР з меншими витратами, оскільки вони знижують граничну вартість капіталу та підвищують граничну вартість прибутку на НДДКР. Державна підтримка може також покращити співвідношення дохідності та ризику для таких проектів за рахунок покриття деяких ризиків.

Окрім цього, гранти можуть виступати в якості позитивного сигналу для третіх сторін, що свідчить про якість бізнес-проекту, тим самим спонукаючи інших інвесторів та кредиторів надавати кредити фірмі. Конкурсні гранти можуть мати «ефект сертифікації», та давати «зелене світло» інноваційному проекту, який шукає капітал, тому що проект отримав позитивну оцінку експертів. Зворотною стороною надання державних грантів та субсидій є витіснення приватних інвестицій [9].

Державна політика щодо боргового фінансування інноваційних підприємств може полягати в наступному:

1) позики, що надаються безпосередньо підприємствам. Держава може прийняти рішення напряму субсидіювати позики за посередництва національного банку розвитку. Державні позики за звичай спрямовані на підтримку конкретних цілей, таких як, наприклад просування експорту (експортне кредитування) або придбання нового обладнання. Розмір та тривалість державних позик напряму залежить від рівня розвитку національної економіки, економічного циклу та стану державного бюджету.

2) реформа банківського сектора. Повинна бути спрямована на підтримку конкуренції та зниження концентрації, покликана усунути дискримінацію на кредитних ринках, особливо по відношенню до

інноваційних підприємств. Підтримка місцевих банків та відкриття банківського сектора для банків з іноземним капіталом зробить банківський сектор більш конкурентоспроможним. Місцеві банки мають меншу клієнтську базу, на відміну від великих загальнонаціональних банків, тому є більш гнучкими у прийнятті рішень про надання позики, які нерідко ґрунтуються на особистих знайомствах та постійних взаємовідносинах з позичальником («кредитування відносин»).

3) альтернативне позикове фінансування може бути підтримане державними органами управління шляхом податкових стимулів для кредиторів та покриттям ризиків у випадку банкрутства/ліквідації.

Вартість такої політики буде залежати від її успіху, тому дуже важливо поєднувати її з бізнес-освітою та коучингом, щоб мінімізувати рівень бізнес-невдач [10].

Державна підтримка пом'якшує негативні наслідки економічних криз щодо доступу інноваційних фірм до фінансових ресурсів. Наприклад, європейська статистика свідчить, що фірми, які мали доступ до державного фінансування, з меншою вірогідністю скорочували інвестування в інновації під час глобальної фінансової кризи.

Загальні політичні задачі в питанні сприяння фінансування інноваційного підприємництва полягають у наступному:

1) допомога урядів інноваційним компаніям у фінансуванні їхньої діяльності в умовах обмеженого державного бюджету;

2) розробка програми кредитних гарантій задля розподілення ризиків між зацікавленими сторонами;

3) досягнення оптимального балансу державної підтримки та приватних інвестицій та запобігання заміщенню приватних інвесторів державними.

Висновки

1. Таким чином, можна зробити висновок про надзвичайну важливість інноваційного підприємництва для економіки країни в цілому і про існування низки структурних проблем в економічній системі країни і в управлінських підходах.

2. Інноваційна діяльність вимагає здійснення передових управлінських рішень для створення багаторівневої системи підготовки кадрів і створення передумов для формування стійкої системи інноваційних розробок всередині підприємств (освітня діяльність, фінансові заходи, стимулювання обміну досвідом і т.п.).

3. Інноваційна діяльність потребує провадження державної стратегії щодо фінансування її учасників: підприємств та МСП. Наведено способи фінансування та державної підтримки, що довели свою ефективність у низці країн світу.

Література

1. Зянько В.В. *Інноваційне підприємництво: сутність, механізми і форми розвитку* : моногр. – Вінниця: УНІ-ВЕРСУМ, 2008. – 397 с.
2. Івченкова О.Ю. *Інноваційне підприємництво як складова стратегії розвитку економіки України* / О.Ю. Івченкова, К.М. Крикуненко // *Економічний вісник Донбасу*. – 2018. – № 3 (53). – С. 141–146.
3. Кадакоева Г.В. *Інновационное предпринимательство: сущность, типология и возможности развития в условиях российских реалий* / Г.В. Кадакоева // *Вопросы инновационной экономики*. – 2014. – Том 4. – № 2. – С. 3–12.
4. *Entrepreneurship at a Glance 2017*. OECD Publishing. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance_22266941
5. *Intellectual Assets and Innovation*. (2011). OECD Publishing. Retrieved from: <https://doi.org/10.1787/9789264118263-en>
6. *Innovative Entrepreneurship. The innovation policy platform*. Retrieved from: <https://www.innovationpolicyplatform.org/www.innovationpolicyplatform.org/content/innovative-entrepreneurship/index.html>
7. Czarnitzki D. (2006) Research and development in small and medium-sized enterprises: The role of financial constraints and public funding. *Scottish Journal of Political Economy*, Vol. 53, N. 3.
8. *OECD Science, Technology and Innovation Outlook 2018*. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/sites/sti_in_outlook-2018-en/index.html?itemId=/content/publication/sti_in_outlook-2018-en
9. *New Approaches to SME and Entrepreneurship Financing* (2015). OECD Publishing. Retrieved from: <https://doi.org/10.1787/9789264240957-en>
10. *OECD (2019)/ Financing SMEs and Entrepreneurs 2019: An OECD Scoreboard*. OECD Publishing. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/financing-smes-and-entrepreneurs-2019_fin_sme_ent-2019-en

References

1. Zyan'ko V. (2008) *Innovative Entrepreneurship: Essence, Mechanisms and Forms of Development*. Monograph. – Vinnytsia: UNIVERSUM–Vinnytsia, 2008. – 397 p.
2. Ivchenkova E., Krikunenko E. (2018) Innovative entrepreneurship as a component of the strategy forth development of the economy of Ukraine. *Economical journal of Donbas*, 3 (53). 141–146.
3. Kadakoeva G. (2014) Innovative entrepreneurship: the nature, types and possibilities of development in Russia. *Innovative economy issue*, 3 (14). 3–12.
4. *Entrepreneurship at a Glance 2017*. OECD Publishing. Retrieved from: https://www.oecd-ilibrary.org/industry-and-services/entrepreneurship-at-a-glance_22266941

Рецензент: д-р екон. наук, проф. О.В. Димченко, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, Україна.

Автор: ГНАТЧЕНКО Євгенія Юріївна
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
E-mail – gntachenko@hotmail.com
ID ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-6119-2566>

Автор: ЮР'ЄВА Світлана Юріївна
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
E-mail – urevasvitlana@gmail.com

Автор: ВОЛГІНА Наталія Олександрівна
старший викладач кафедри підприємництва та бізнес-адміністрування
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
E-mail – nvolgina30.06@gmail.com

INNOVATIVE ENTREPRENEURSHIP DEVELOPMENT MANAGEMENT ON MACRO LEVEL

Y. Gnatchenko, S. Yurieva, N. Volgina

O.M. Beketov National University of Urban Economy in Kharkiv, Ukraine

Government policy issues and approaches of improvement innovative entrepreneurship are considered in the paper. Elements of policy intervention on innovative entrepreneurship were described.

The way firm innovate and the nature of their contributions to innovation varies and depends critically on firm characteristics and the conditions they face to engage in innovation. The “technology push” and “market pull” models provide two perspectives on firm innovation. Innovation output may differ along the several dimensions, including the type of innovation and the impact of innovation.

Innovation can play a critical role in addressing socio-economic objectives, which are affected by the following factors: economic growth and employment, environmental challenges, social challenges. Innovative entrepreneurship can contribute to socio-economic challenges by formalizing the informal sector.

The main policy approaches to address challenges associated to policy intervention for innovative entrepreneurship deal with: institutional governance, strategy and coherence of policies, policy-making contexts for innovative entrepreneurship. Achieving coherence and balance in the set of policies affecting innovative entrepreneurship, and coordinating the various actors involved in these policies have, consequently, become increasingly important for policy efficiency. Specific rationales for public policies: access to finance, access to knowledge, access to labor, entrepreneurial capabilities and culture, market development and access, regulatory framework.

Access to finance is a key driver in the creation, survival and growth of innovative new ventures. Within the context of innovative entrepreneurship, public policy can in the following ways: debt financing, venture capital, business angels, private sources of funding. Access to debt financing is a critical issue for innovative businesses. It allows them to finance their growth, meet working capital requirements and invest in innovation.

Relevant to innovative entrepreneurs are alternative types of loans, such as convertible and subordinated loans. Convertible loans give lenders the right to convert credit into an equity participation in the company, whereas subordinated loans are junior forms of debt that, in case of insolvency, have lower priority than senior debt (e.g. asset-based lending). They are riskier but pay higher interest rates.

Keywords: *entrepreneurs, innovation, financing, debt, grant, Small and medium-sized enterprises (SMEs), project.*